

Sygn. akt: I C 1274/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 4 kwietnia 2017r

Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

Protokolant: Yuliya Kaczor

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 marca 2017r

sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko P. C.

o ustalenie

1. ustala, że powód nie jest zobowiązany do wypłaty na rzecz pozwanego połowy wartości renty zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 31.03.1998r w sprawie o sygn. akt I C 943/95, poczynając od dnia 4 kwietnia 2017r;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 738 zł. (siedemset trzydzieści osiem złotych) tytułem połowy kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu;
4. nie obciąża pozwanego kosztami procesu;
5. przyznaje adwokatowi M. R. kwotę 738 zł. (siedemset trzydzieści osiem złotych), którą nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni tytułem pomocy prawnej udzielonej pozwanemu z urzędu;
6. nakazuje ściąganie od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 478,71 zł. (czteryście siedemdziesiąt osiem złotych siedemdziesiąt jeden groszy) tytułem brakujących kosztów opinii biegłych.

Sygnatura akt I C 1274/14

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko P. C. domagając się ustalenia, że powód nie jest zobowiązany do wypłaty na rzecz pozwanego renty zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 31 marca 2014r. w sprawie o sygnaturze akt I C 943/95, poczynając od dnia 1 stycznia 2014r.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że wyżej wskazanym wyrokiem orzeczono, że powód zobowiązany jest wypłacić pozwanemu rentę odszkodowawczą z tytułu utraconej zdolności do pracy będącej następstwem wypadku komunikacyjnego, któremu pozwany uległ w dniu 8 września 1991r. w wysokości 466 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 stycznia 1997r. Orzeczeniem Zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności z dnia 15 września 2010r. zaliczono pozwanego do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej oraz chorób narządu ruchu. Jednocześnie ustalono, że pozwany może pracować przy pewnych ograniczeniach. W ocenie pozwanego nastąpiła zmiana stosunków, o której mowa w art. 907 § 2 k.c. W dacie zasądzenia renty powód był całkowicie niezdolny do pracy, obecnie, przynajmniej od 15 września 2010r., może pracować. Potwierdza to także fakt, że pozwany

nie otrzymuje z ZUS żadnego świadczenia i jest zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako bezrobotny bez prawa do zasiłku. Zdaniem powoda pozwany nie podejmuje żadnych starań w kierunku zmniejszenia szkody, poprzestając na zgłaszaniu cyklicznych wniosków o podwyższenie renty.

(pozew k. 2-3)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że od dnia wypadku nie pracuje, a jego jedynym dochodem jest renta z (...). Natomiast ZUS odmówił mu świadczeń, gdyż otrzymywał rentę od powoda. Pozwany wskazał, że zarejestrował się w urzędzie pracy, jednak nie może znaleźć pracy, gdyż orzeczeniem Komisji do spraw orzekania o niepełnosprawności może podjąć jedynie pracę lekką z ograniczeniem dźwigania i schylania się w zakładzie pracy chronionej. Ze względu na sytuację na rynku pracy nie ma żadnych propozycji pracy. Pozwany podniósł też, że nieprawdą jest, że cyklicznie składa wnioski o podwyższenie renty, lecz za sugestią pracownika (...) w styczniu każdego roku występuje jedynie o rewaloryzację renty. Pozwany wskazał też, że stan jego zdrowia ulega pogorszeniu, gdyż skutkiem krótszej kończyny kręgosłup ulega ciągłej trwałej deformacji, nadto pozwany ma kłopoty z poruszeniem się, puchną i drętwieją mu nogi, drętwieją ręce, a w stopach stwierdzono ostrogi. Ogólne kłopoty zdrowotne spowodowały, że pozwany nie założył rodziny, prowadzi skromną egzystencję, a także cierpi na depresję. Nadto, pozwany podniósł, że konsultant powoda, do którego zgłosił się w 2013r., był stronniczy, złośliwy, a jego opinia była z góry przygotowana.

(odpowiedź na pozew k. 20-21)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 września 1991r. w G., kierujący pojazdem marki F. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że wyjeżdżając z drogi osiedlowej nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu i zderzył się z motocyklem kierowanym przez P. C. wskutek czego P. C. doznał ciężkich obrażeń ciała w postaci złamania kości udowej prawej, złamania nadgarstka prawego oraz złamania I żebra.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o wyrok Sądu Rejonowego w Gdańsku k. 67-70v akta szkody nr (...))

Wyrokiem z dnia 31 marca 1998r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I C 943/95 Sąd Rejonowy w Gdańsku podwyższył rentę należną P. C. od (...) S.A. z kwoty 100 zł do kwoty:

- 337 zł miesięcznie w okresie od dnia 1 kwietnia 1995r. do dnia 31 grudnia 1995r.,
- 415 zł miesięcznie w okresie od dnia 1 stycznia 1996r. do dnia 31 grudnia 1996r.,
- 466 zł miesięcznie poczynając od dnia 1 stycznia 1997r.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o wyrok Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 31 marca 1998r. k. 121-126 akt szkody nr (...))

W toku postępowania w sprawie o sygnaturze akt I C 943/95 Sąd Rejonowy w Gdańsku dopuścił dowód z opinii biegłego psychiatry, który stwierdził, że u pozwanego brak jest podstaw do rozpoznania encefalopatii pourazowej czy zespołu psychoorganicznego pourazowego.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o opinię biegłego psychiatry k. 98v-101 akt szkody nr (...))

Orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 31 lipca 2003r. pozwany został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 30 lipca 2006r. i uznany za niezdolnego do zatrudnienia.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 31 lipca 2003r. k. 14 akt szkody nr (...))

Decyzją z dnia 1 października 2003r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał pozwanemu rentę socjalną do dnia 30 lipca 2006r. W dniu 24 października 2006r. pozwany ponownie wystąpił z wnioskiem o ustalenie stopnia niezdolności do pracy celem przedłużenia renty socjalnej. Orzeczeniem z dnia 13 grudnia 2006r. lekarz orzecznik ZUS uznał, że pozwany nie jest całkowicie niezdolny do pracy. W związku z powyższym, decyzją z dnia 9 stycznia 2007r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił pozwanemu prawa do renty.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o pismo ZUS z dnia 19 lutego 2015r. k. 79, decyzję ZUS z dnia 1 października 2003r. k. 81, decyzję ZUS z dnia 9 stycznia 2007r. k. 80)

Orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 5 października 2006r. pozwany został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności do dnia 4 października 2009r. i uznany za zdolnego do wykonywania pracy lekkiej, spokojnej, niewymagającej długiego chodzenia w zakładzie pracy chronionej.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 10v akt szkody nr (...))

Orzeczeniem (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 15 września 2010r. pozwany został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe i uznany za zdolnego do wykonywania pracy lekkiej z ograniczeniem dźwigania ciężarów i schylania się w zakładzie pracy chronionej.

(okoliczność bezsporna ustalona w oparciu o orzeczenie o stopniu niepełnosprawności k. 26 akt szkody nr (...))

Od dnia 10 stycznia 2013r. pozwany jest zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w G. jako bezrobotny bez prawa do zasiłku. W dniu 8 lutego 2013r. pozwanemu przedstawiono dwie propozycje pracy jako pracownika ochrony w (...) C. (...) i (...) Ochrona, jednak pozwany nie został zatrudniony.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o pismo PUP w G. k. 57, przesłuchanie powoda k. 91)

Powód leczy się w poradni ortopedycznej i neurologicznej, zaś od 1994r. pozwany pozostaje pod opieką poradni zdrowia psychicznego z powodu zaburzeń nerwicowych i depresyjnych.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o dokumentację medyczną k. 115-117, 122-129, 132-134, przesłuchanie pozwanego k. 91)

Aktualny stan zdrowia pozwanego jest dobry. Obecne w badaniu neurologicznym odchylenia są następstwem przebytego urazu z 1991r. i przecięcia gałązek skórnych prawego nerwu udowego, co skutkuje osłabianiem prawego odruchu kolanowego i obniżeniem odczuwania bodźców na udzie, wzdłuż blizny. Objawy te nie mają jednak żadnego wpływu na zdolność pozwanego do pracy.

(dowód: pisemna opinia biegłej sądowej z zakresu neurologii E. M. k. 146-148 wraz z pisemną opinią uzupełniającą k. 170-171)

Na skutek wypadku pozwany nie doznał żadnego uszczerbku w sferze zdrowia psychicznego, w szczególności nie ma podstaw do rozpoznania encefalopatii pourazowej czy zespołu psychoorganicznego pourazowego, albowiem w czasie wypadku pozwany nie doznał urazu głowy.

(dowód: pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii W. Z. k. 178-183 wraz z pisemną opinią uzupełniającą k. 269-270)

Pozwany nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy co najmniej od grudnia 2006r.

(dowód: pisemna opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii i traumatologii narządu ruchu M. C. k. 252-253)

Pozwany utrzymuje się z renty otrzymywanej od powoda (1.440-1.470 zł miesięcznie) oraz zasiłku pielęgnacyjnego (153 zł). Na comiesięczne wydatki ponoszone przez pozwanego składają się: raty kredytu hipotecznego (900 zł), opłaty

za mieszkanie (700 zł), wydatki na zakup leków (400-500 zł), rehabilitację (600 zł), a także koszty prywatnych wizyt lekarskich. Pozwany posiada zadłużenie z tytułu opłat za mieszkanie. Aktualnie, pozwany mieszka z matką, która pomaga mu w czynnościach dnia codziennego.

(dowód: przesłuchanie powoda k. 91)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów, dowodu z przesłuchania pozwanego oraz dowodu z opinii biegłych sądowych z zakresu neurologii, psychiatrii oraz ortopedii.

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, iż dowody z dokumentów przedłożonych przez strony, w szczególności akt szkody i dokumentacji medycznej leczenia pozwanego są wiarygodne, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności tych dokumentów, prawdziwości twierdzeń w nich zawartych, ani też żadna ze stron nie zaprzeczyła, iż osoby podpisane pod tymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Podkreślić jednak należy, iż przedłożona dokumentacja medyczna była niepełna – mimo zrealizowania wszystkich wniosków dowodowych stron w tym zakresie – a w części także nieczytelna.

Sąd nie doszukał się także żadnych podstaw do kwestionowania zeznań pozwanego P. C. na okoliczność jego sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej. W ocenie Sądu zeznania pozwanego w tym zakresie były szczere, spójne i nie budziły żadnych wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego oraz logicznego rozumowania. Nadto, częściowo zeznania powoda znalazły potwierdzenie w przedłożonych dokumentach.

Za wiarygodny dowód w sprawie Sąd uznał także opinie biegłych sądowych z zakresu neurologii, psychiatrii i ortopedii. W pierwszej kolejności należy wskazać, że biegli psychiatra i ortopeda mieli utrudnione zadanie, albowiem wobec niestawiennictwa pozwanego na badanie, zmuszeni byli sporządzić opinie na podstawie niepełnej i częściowo nieczytelnej dokumentacji medycznej. Mimo jednak tych obiektywnych trudności biegli zdołali postawić stanowcze i kategoryczne wnioski dotyczące zdolności pozwanego do pracy, co powoduje, że przedstawione opinie są przydatne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Poza tym Sąd miał na uwadze, że opinie sporządzone przez biegłych lekarzy są jasne, logiczne, kompletne, nie zawierają żadnych luk czy sprzeczności, ani też nie budzą wątpliwości Sądu w świetle zasad doświadczenia życiowego czy wiedzy powszechnej. Zważyć także należy, iż biegli w sposób rzeczowy i przekonujący odnieśli się do podniesionych przez strony zarzutów i w konsekwencji obronili swoje opinie. Z tych względów Sąd nie znalazł żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej opinii przedstawionych przez biegłych E. M., W. Z. i M. C. i uczynił je podstawą ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Na mocy art. 217 k.p.c. i art. 227 k.p.c. Sąd oddalił natomiast wnioski strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków J. R., M. M., P. S. i B. P.. Po pierwsze, przedmiotowe wnioski są spóźnione, a pełnomocnik pozwanego w żaden sposób nie usprawiedliwił tak znacznej zwłoki w ich zgłoszeniu. Po wtóre, należało mieć na uwadze, że do akt sprawy załączono dokumentację medyczną przedstawiającą przebieg procesu leczenia pozwanego, stąd okoliczności na jakie mieliby zeznawać wnioskowani świadkowie, zostały już dostatecznie wykazane za pomocą innych środków dowodowych.

Sąd oddalił również wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych z zakresu medycyny pracy oraz rehabilitacji na okoliczność ustalenia czy pozwany jest niezdolny do pracy ewentualnie w jakim zakresie. Zdaniem Sądu powyższa kwestia została już dostatecznie wyjaśniona za pomocą dowodów z opinii biegłych lekarzy specjalistów, którzy jednoznacznie wskazali, że pozwany nie jest całkowicie niezdolny do pracy i jest mało prawdopodobne, aby dodatkowe opinie doprowadziły do innego wniosku. Mając na uwadze okoliczności towarzyszące wydaniu opinii przez biegłych psychiatrę i ortopedę, należy przypuszczać, że pozwany ponownie nie stawilby się na badanie i biegli zmuszeni byłiby do wydania opinii na podstawie tej samej niepełnej i częściowo nieczytelnej dokumentacji medycznej, co biegli neurolog, psychiatra i ortopeda. W tym stanie rzeczy uwzględnienie wniosku strony pozwanej doprowadziłoby jedynie do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu niniejszej sprawy.

Podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 907 § 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie. Jak wskazuje się w doktrynie podstawową przesłanką realizacji żądania zmiany świadczenia rentowego z art. 907 § 2 k.c. jest zmiana stosunków; dotyczy to w równej mierze sytuacji majątkowej, jak i osobistej stron tego stosunku (por. E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. wydanie 7, Warszawa 2016). Za istotną zmianę stosunków w orzecznictwie uznaje się zmiany dotyczące zarówno sfery osobistej uprawnionego, jak i zjawisk o charakterze obiektywnym (por. wyrok SA w Łodzi z 9 października 2014 r., I ACA 882/14, L.; wyrok SN z 2 kwietnia 2014 r., IV CSK 444/13, L.). W praktyce uznawano, że stosowanie art. 907 § 2 k.c. może być uzasadnione w przypadku odzyskania sprawności organizmu przez uprawnionego do renty (por. wyrok SN z 15 grudnia 2011 r., II PK 80/11, L.) czy też zmiany w stanie zdrowia (pogorszenie) związanej ze zdarzeniem będącym źródłem zobowiązania do uiszczania renty (por. wyrok SN z 6 listopada 1975 r., III PR 81/75, OSNC 1976, Nr 9, poz. 203; wyrok SN z 17 kwietnia 1975 r., III PR 30/75, L.). Bez wątpliwości zmiana stosunków, o jakiej mowa w art. 907 § 2 k.c., musi wystąpić już po powstaniu obowiązku płacenia renty; stąd też nie należy traktować powództwa opartego o postanowienia art. 907 § 2 k.c. jako narzędzia "poprawienia" orzeczeń sądowych w przedmiocie ustalenia wysokości renty (por. wyrok SN z 20 marca 1973 r., II PR 36/73, OSN 1973, Nr 12, poz. 227; wyrok SN z 6 grudnia 2000 r., II UKN 125/00, OSNAPiUS 2002, Nr 15, poz. 365). Jednocześnie jednak żądanie w tym przedmiocie może być zgłoszone w dowolnym czasie w trakcie trwania stosunku renty; zasadniczo po wystąpieniu zdarzeń uzasadniających taką zmianę i to niezależnie od ilości takich zdarzeń; nie jest to, bowiem uprawnienie ulegające przedawnieniu (por. wyrok SA w Białymstoku z 9 marca 2005 r., I ACA 93/05, Orzecznictwo Sądów Apelacji B. 2005, Nr 2, poz. 17). W sprawie o zmianę (podwyższenie) wysokości renty (art. 907 § 2 k.c.) sąd jest związany zasadą (art. 436 § 1 k.c.) i stopniem (art. 362 k.c.) odpowiedzialności dłużnika, ustalonymi w wyroku przyznającym tę rentę (art. 444 § 3 k.c.) poszkodowanemu, który wskutek wypadku utracił zdolność do pracy. Rozmiary doznanej stąd przezeń szkody oznacza już jednak samodzielnie (por. wyrok SN z 13 października 1987 r., IV CR 265/87, L.). Podkreślić należy, iż dla uwzględnienia powództwa o zmianę wysokości i czasu trwania renty konieczne jest wykazanie w procesie zmiany stosunków, a ciężar udowodnienia koniecznych przesłanek zgłoszonego w pozwie żądania spoczywa na powodzie (por. wyrok SN z 5 marca 1976 r., III PRN 4/76, L.).

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie strona powodowa wykazała, że po powstaniu obowiązku zapłaty renty, nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 907 § 2 k.c. W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż wyrokiem z dnia 31 marca 1998 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I C 943/95 Sąd Rejonowy w Gdańsku podwyższył rentę należną P. C. od (...) S.A. z kwoty 100 zł do kwoty 466 zł miesięcznie poczynając od dnia 1 stycznia 1997 r., przyjmując, że P. C. jest całkowicie niezdolny do wykonywania pracy. Niezdolność pozwanego do wykonywania pracy potwierdza także orzeczenie (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 31 lipca 2003 r. Z uwagi na powyższe, na mocy decyzji ZUS z dnia 1 października 2003 r. pozwanemu przysługiwała renta socjalna do dnia 30 lipca 2006 r. Po upływie tego okresu organ rentowy odmówił pozwanemu prawa do dalszego pobierania renty, wskazując, iż nie jest on całkowicie niezdolny do pracy. W uzasadnieniu swojej decyzji organ rentowy powołał się na orzeczenie lekarza orzecznika z dnia 13 grudnia 2006 r. Fakt częściowej zdolności pozwanego do świadczenia pracy wynika również z orzeczeń (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w W.. Orzeczeniem z dnia 5 października 2006 r. pozwany został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności i jednocześnie uznany za zdolnego do wykonywania pracy lekkiej, spokojnej, niewymagającej długiego chodzenia w zakładzie pracy chronionej. Powyższa ocena stopnia niepełnosprawności pozwanego i jej wpływu na możliwość świadczenia pracy została podtrzymana w kolejnym orzeczeniu z dnia 15 września 2010 r., gdzie wskazano, że pozwany jest zdolny do wykonywania pracy lekkiej z ograniczeniem dźwigania ciężarów i schylania się w warunkach pracy chronionej. Niezależnie od powyższych orzeczeń, o częściowym odzyskaniu sprawności organizmu i zdolności do pracy świadczyć mogą również opinie biegłych z zakresu medycyny. Mimo sygnalizowanych już powyżej trudności w sporządzeniu opinii, wynikających z braku współpracy pozwanego z biegłymi psychiatrą i ortopedą (niestawiennictwo na badania), a także z uwagi na niepełną i częściowo nieczytelną dokumentację medyczną biegli lekarze byli w stanie ocenić zdolność pozwanego do wykonywania pracy. Biegła neurolog E. M. na podstawie badania pozwanego i udostępnionej jej dokumentacji medycznej stwierdziła, że aktualny stan zdrowia pozwanego w zakresie układu nerwowego jest dobry. Co prawda,

biegła wyjaśniła, że stwierdzone u pozwanego odchylenia w postaci osłabienia prawego odruchu kolanowego i obniżenia odczuwania bodźców na udzie, wzdłuż blizny, są następstwem wypadku z września 1991r., a dokładniej przecięcia gałązek skórnych prawego nerwu udowego, jednak objawy te nie mają jednak żadnego wpływu na zdolność pozwanego do pracy. W opiniach uzupełniających biegła wskazała, że nie ma możliwości ustalenia, kiedy dokładnie pozwany odzyskał częściową sprawność i zdolność do pracy, jednak na podstawie orzeczeń o niepełnosprawności, mogło to nastąpić pomiędzy 2003r. a 2006r. Kolejny z biegłych, specjalista z zakresu psychiatrii W. Z. na podstawie dokumentacji medycznej stwierdził, że na skutek wypadku z 1991r. pozwany nie doznał żadnego uszczerbku w sferze zdrowia psychicznego. Przede wszystkim biegły zakwestionował zawarte w dokumentacji medycznej rozpoznanie encefalopatii pourazowej czy zespołu psychoorganicznego pourazowego. Biegły wyjaśnił, że nie można rozpoznać encefalopatii pourazowej bez stwierdzenia urazu głowy czy obrażeń czaszkowo – mózgowych, zaś z zapisów w dokumentacji medycznej nie wynika, aby takiego urazu pozwany doznał wskutek przedmiotowego wypadku. Nadto, biegły zwrócił uwagę na kilkuletnie przerwy w leczeniu psychiatrycznym, co także świadczy o braku związku stanu zdrowia psychicznego pozwanego z przedmiotowym wypadkiem z 1991r. Biegły ortopeda M. C. na podstawie dokumentacji medycznej wprawdzie nie był w stanie ustalić aktualnego stanu zdrowia pozwanego, gdyż dokumentacja ta jest częściowo nieczytelna, niemniej zdołał kategorycznie stwierdzić, że pozwany nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy co najmniej od 2006r. Biegły powołał się w tym względzie na orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 13 grudnia 2006r., a także orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. W świetle powyższego uznać należało, że już po powstaniu obowiązku zapłaty renty, nastąpiła zmiana stosunków w postaci odzyskania częściowej sprawności organizmu, a co za tym idzie także częściowej zdolności do pracy. Jednocześnie Sąd miał na uwadze, że pozwany nie powrócił do pełnego zdrowia i do pełnej sprawności i może wykonywać pracę przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z jego niepełnosprawności, w warunkach pracy chronionej, toteż powództwo nie mogło zostać uwzględnione w całości. Bez wątplenia ograniczenia wynikające z konieczności podjęcia pracy w warunkach pracy chronionej powodują, że pozwany nie uzyska takiego wynagrodzenia za pracę, jakie mógłby uzyskać, gdyby nie był poszkodowany w wypadku z 1991r. Nadto, należy zwrócić uwagę, że ilość ofert pracy dla takich osób jak pozwany jest ograniczona. Jak wynika z informacji Powiatowego Urzędu Pracy w G. od dnia 10 stycznia 2013r. pozwany jest zarejestrowany jako bezrobotny bez prawa do zasiłku. Do tej pory przedstawiono mu jedynie dwie propozycje pracy jako pracownika ochrony w (...) C. (...) i (...) Ochrona, jednak z uwagi na stan zdrowia pozwany nie został zatrudniony. Sąd miał także na uwadze inne skutki tego zdarzenia, wpływające na aktualną sytuację osobistą, rodzinną i majątkową pozwanego. Pozwany nie ułożył sobie życia po wypadku, nie założył rodziny. Dlatego też, uznając, że pozwany jest częściowo zdolny do pracy Sąd uwzględnił powództwo w połowie.

Mając zatem na uwadze wszystkie wyżej przedstawione okoliczności, na mocy art. 907 § 2 k.c. Sąd ustalił, że powód nie jest zobowiązany do wypłaty na rzecz pozwanego połowy wartości renty zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Gdańsku z dnia 31 marca 1998r., poczynając od dnia ogłoszenia wyroku, z uwagi na fakt, iż to dopiero niniejsze postępowanie w sposób jednoznaczny pozwoliło na określenie zaistniałej zmiany stosunków, natomiast w pozostałym zakresie – na mocy powołanych powyżej przepisów stosowanych a contrario – powództwo oddalił.

Na mocy art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania pozwanego kosztami procesu. Nie ulega wątpliwości, że przepis art. 102 k.p.c. urzeczywistnia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zważyć jednak należy, iż nieskonkretyzowanie w tym przepisie „wypadków szczególnie uzasadnionych” oznacza, że to sądowi rozstrzygającemu sprawę została pozostawiona ocena, czy całokształt okoliczności pozwala na uznanie, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, przemawiający za nieobciążaniem strony przegrywającej spór kosztami procesu w całości lub w części. Takie stanowisko znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie. W wyroku z dnia 2 października 2015 r. I ACa 2058/14 LEX nr 1820933 Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, że sposób skorzystania z przepisu art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Ustalenie, czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie sądu, która następuje niezależnie od przyznanego zwolnienia od kosztów sądowych. Zgodnie natomiast ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w postanowieniu z dnia 22 lutego 2011r. II PZ 1/11 trudna sytuacja życiowa, majątkowa,

zdrowotna, osobista, która uniemożliwia pokrycie przez stronę kosztów procesu należnych przeciwnikowi, należy do okoliczności uzasadniających odstępianie od zasady wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. Dokonując tej oceny sąd orzekający winien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości, a podważenie oceny tego sądu wymaga wykazania że jest ona wadliwa.

W ocenie Sądu zarówno sytuacja materialna, osobista i zdrowotna pozwanego uzasadnia w pełni skorzystanie z dobrodziejstwa określonego w art. 102 k.p.c. Pozwany utrzymuje się z renty otrzymywanej od powoda (1.440-1.470 zł miesięcznie) oraz zasiłku pielęgnacyjnego (153 zł). Całość dochodów pozwanego pochłaniają wydatki związane z utrzymaniem, w tym raty kredytu hipotecznego (900 zł), opłaty za mieszkanie (700 zł), wydatki na zakup leków (400-500 zł), rehabilitację (600 zł) czy też koszty prywatnych wizyt lekarskich.

Nadto, pozwany pozostaje pod stałą kontrolą lekarską, także w związku z leczeniem skutków wypadku z 1991r. Zdaniem Sądu obciążenie pozwanego choćby częścią kosztów opinii biegłego, pozostaje trudne do pogodzenia z poczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego.

Natomiast na podstawie przepisu art. 100 k.p.c. z uwagi na fakt, iż strony przegrały niniejszą sprawę po połowie Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego połowę kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w wysokości 738 zł. Z kolei, drugą połowę, z uwagi na brak podstaw do obciążenia nimi stron, Sąd nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni.

Zważywszy, że powód przegrał niniejszą sprawę w 50 %, na mocy przepisów art. 100 k.p.c. w zw. z art. 3 ust. 2 pkt 1, art. 8 ust.1 i art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U.2014.1025 z późn. zm.) Sąd nakazał ściągnąć od niego kwotę 478,71 zł, stanowiącą połowę brakujących kosztów opinii biegłych sądowych (przy uwzględnieniu wpłaconej zaliczki w kwocie 600 zł).